

Educar, cosa de tots

LA CASA LECTORA

Enguany ha nascut el seminari "Espai Llibre i Escola" del Moviment de Renovació Pedagògica de Menorca. Un dels seus objectius és reflexionar sobre la relació del llibre i l'escola i també del llibre i la família.

Actualment demanem tantes actuacions a l'escola que s'haurien de repartir o més ben dit "compartir" de nou entre els diferents agents socials.

Una de les responsabilitats pròpies de l'escola és la de mostrar a llegir. Tanmateix, una volta apresada la "mecànica" és una responsabilitat compartida entre escola i família la formació del lector com a hàbit. En qualsevol cultura els adults intervenen perquè les noves generacions aprenguin allò que es necessita per viure feliç. Ningú es demana com mostrar-los a xerrar o quins són els hàbits de menjar d'una forma sana. Així, a les primeres edats els pares canten cançons, conten històries i fins i tot assistim a actes com el Conta contes. Però cap als vuit o nou anys ja hi ha molts infants que afirmen "És que a mi no m'agrada llegir" tal com comenta Teresa Colomer a la revista L'arc, (núm.15 del març del 2002). I els pares es resignen, o tal vegada es relaxen o simplement renuncien pensant que l'escola ho farà millor. És a dir: a partir d'una certa edat dels fills, els pares deixem a la mà del mestre, o la mestra, moltes de les responsabilitats de formació que abans havien pres envers els petits.

Els motius de deixar de llegir són molts i més que saber per què no llegeixen, caldria escoltar els al·lots que sí continuen llegint, a pesar de les circumstàncies adverses, per saber què els motiva a fer-ho. O també escoltar els infants quan parlen sobre llibres per detectar quines dificultats i quins al·licients semblen ser importants.

Pensem que el que hauríem d'aplicar és tot allò que realment se sap que funciona: escoltar, compartir i ajudar en l'esforç de llegir textos que valguin la pena. Per açò l'escola i la família ens necessitem mútuament. És a casa on primerament s'ha de cercar un espai tranquil, sense renou, per llegir i després un temps per escoltar i compartir tot el que es viu amb aquella lectura.

A l'article citat abans s'afirma que "cada vegada sabem amb més seguretat i de manera més detallada que la lectura compartida és la base de la formació de lectors" S'ha descrit amb prou detall els trets qualitius que caracteritzen una bona interacció entre l'adult i els infants, és a dir, com cal llegir i compartir la lectura. Compartir la lectura vol dir senzillament la capacitat de comunicar les emocions que desperta el llibre. El que realment queda i s'encomana és l'entusiasme dels pares, germans, amics i docents a l'hora de llegir. A poc a poc la casa lectora s'estén a la família lectora i als amics lectors i al poble lector. Realment resulta però difícil encomanar entusiasme d'una activitat, llegir, si llegir no ens agrada, i per tant és molt difícil de mostrar-ho. Açò és com tot, no ens agrada cuinar però hem de preocupar-nos perquè la família mengi saludablement i també no ens agrada anar al parc però volem que l'al·lot espai. A vegades són els infants, els futurs joves els que ens fan viure experiències abans oblidades o desconegudes. Una vegada tenim un lector format, ell ja navega tot sol.

Què és una casa lectora? Tenir un espai enfora del televisor; reservar un temps de silenci a llegir; tenir un prestatge ordenat dels llibres de la casa, de tots, on tothom sàpiga i vegi què llegeix el pare i la mare i el germà... fer-se preguntes uns als altres sobre tal llibre, participar en un club del lector (si en el seu poble hi és), assistir a les presentacions de llibres, etc.

L'ideal seria fomentar els hàbits de lectura compartida primer en família. Llavors a l'escola donem eines perquè aquesta lectura sigui més crítica, o més aprofundida o més variada. Formar bons lectors vol dir donar competències a l'alumne per anar més enllà de l'entreteniment. Però bé és cert que no podem perdre de vista que el primer que ha de donar un llibre és gaudi, el plaer de xalar llegint!

Un dels objectius que ens hem plantejat els docents en aquest seminari és la de realitzar una bona selecció de lectures. Darrerament amb la gran quantitat de publicacions i edicions se'ns fa difícil les recomanacions. A Catalunya i altres llocs hi ha lectors que després assessoren sobre la qualitat

d'aquests llibres i és un dels problemes principals que manifesten els ensenyants i també d'alguns pares que van a la llibreria i no saben què comprar. Pot ser una llista molt oberta perquè també és cert que a mesura que els lectors maduren esdevenen més selectius amb la tria de llibre.

Per acabar volem convidar-vos a participar en les activitats organitzades per aquest seminari. Per parlar precisament de com fomentar el plaer de la lectura hem convidat Pep Molits, bibliotecari, crític especialitzat en literatura infantil i juvenil i escriptor. La seva conferència tindrà lloc divendres, dia 13 de juny a les 20'30h al Cercle Artístic de Ciutadella. Ensoldemà dissabte dia 14, a les 17 h al Cafè del Museu, tots els docents i persones interessades podrem compartir amb Pep Molits un cafè-tertúlia on parlarem de llibres amb valor literari i es presentarà una selecció de llibres per a les diferents etapes escolars. Tots i totes hi sou convidats.

DM-12/06/2003